

Skauti a totality

Pokud považujete téma za důležité, domluvte se s vyučujícími a využijte například dalších materiálů Marcely Svejkové. Dostupné: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/GO/21783/K-HISTORII-CESKEHO-SKAUTINGU.html/>,
<https://dum.rvp.cz/materialy/junak-a-jeho-historie.html>

Odhadněte, jaký vztah měly totalitní režimy vůči skautům?

Odhadněte, jak reagoval na totalitní režim „typický“ skaut?

Proč má pamětní místo na skauty ve svém středu kříž?

Vyberte příběh(y) a přepravějte:

Kamil Růžička www.pametnaroda.cz/cs/ruzicka-kamil-1919?clipId=47544#recording

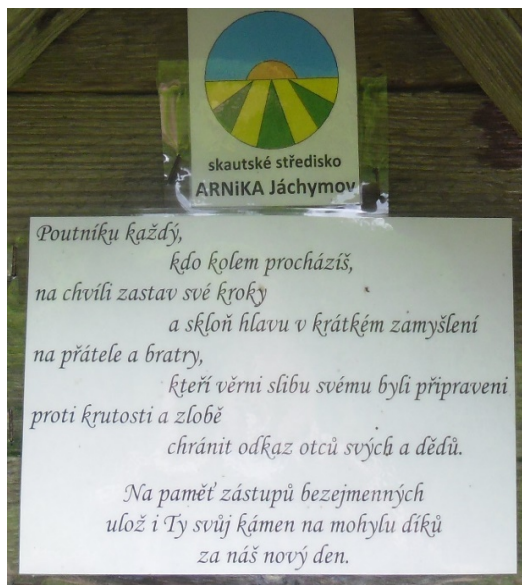
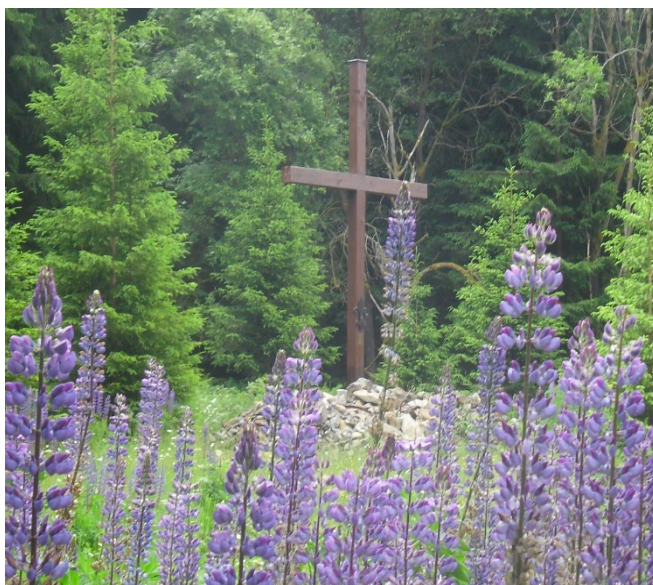
Jiří Hába a Tomáš Hübner <http://www.pametnimista.usd.cas.cz/sous-krize-jiriho-haby-a-tomase-hubnera/>

Dagmar Skálová <http://www.pametnimista.usd.cas.cz/plzen-pametni-deska-obetem-z-rad-junaka/>

<https://plus.rozhlas.cz/dagmar-simkovou-veznili-14-let-komuniste-svobodu-nasla-az-v-australii-8155163>

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10204458965-neznami-hrdinove/209452801390040-neznami-hrdinove-pohnute-osudy>

<http://www.pametnimista.usd.cas.cz/jachymov-kriz-a-mohyla/>

Sedmimetrový dřevěný kříž se skautskou lilí a nápisem: „K památce vězňů, mučených a popravených skautů v letech 1948 – 1958“ zde byl vztyčen v květnu 1992. Toto pamětní místo stojí ve středu území, na kterém byly vybudovány dva trestanecké tábory: Eliáš I (byl zřízen z bývalého zajateckého tábora v červenci 1949 a uzavřen o rok později – pro špatný hygienický i technický stav) a tábor Eliáš II (zřízen 1950 a uzavřen 1959). Pod křížem spontánně vzniká mohyla, kameny přinášejí skauti, kteří na toto místo každoročně přicházejí vzpomínat, i další návštěvníci.

Skautů pracovalo na dole Eliáš několik desítek. Skauting posiluje vztah mládeže k přírodě, její smysl pro romantiku, sport a hry; pěstuje turistiku a táboření, vychovává k praktickým dovednostem, družnosti a sebekázi. Skautské hnutí vychovávalo mladé lidi i k čestnosti, poctivosti a pracovitosti. Tyto vlastnosti se projevily u skautů během obou totalit. Pokaždé se Skaut proměnil v ilegální organizaci, která se zapojila do boje za svobodu.

Po roce 1948 se stovky skautů se zapojují do III. odboje. Hledají spojení na vznikající zahraniční odboj a zahajují zpravodajskou spolupráci s rozvědkou USA. Organizují přechody ohrožených osob přes hranice. Zakládají tajné odbojové organizace Obrana republiky, Za pravdu, ... Ale do ilegálních skupin proniká StB – provokace. V padesátých letech v politických procesech končí stovky skautů s vysokými tresty věznění, třináct z nich je odsouzeno k trestu smrti, osm rozsudků vykonáno. Soudní proces s tzv. ilegálním ústředím Junáka, aneb Karel Průcha a spol. (1952).

František Zahrádka (1930 - 2017)

(neúnavný průvodce po Muzeu III. odboje v Příbrami a nedalekém táboru Vojna, foto 2014)

Po Únoru, kdy dokončoval studia na radiomechanika, se rozhodl aktivně zapojit do skautského odporu proti novému lidově demokratickému režimu. Tiskly se letáky, vydával se a kolportoval časopis Za pravdu. V lednu 1949 převedl Zahrádka i svou první skupinu skautů do Bavorska. Během jednoho z přechodů vešel ve styk i s americkou CIC. Dohodli se na získávání kontaktů mezi důstojníky československé armády. Během čtyř ilegálních přechodů převedl asi 11 osob do zahraničí. Zatčen příslušníky OBZ byl v září 1949. Přelíčení u Státního soudu v Praze se konalo téhož roku. Mezi dvaceti obviněnými i Sylvester Müller nebo poručík letectva Václav Bárta. Zahrádka byl odsouzen za zločin velezrady a vyzvědačství na 20 let těžkého žaláře, k peněžitému trestu 20 000 Kčs, ztrátě čestných občanských

práv na 10 let a čtvrtletnímu zotřesenému loži. Byl transportován do Plzně na Bory, kde byl umístěn na samotku. Po dvou letech byl Zahrádka při váze 45 kg uznán na práci v uranových dolech a přesunut do lágru Nikolaj. Pracoval jako pomocník lamače na šachtě Eduard a později na obávané třídíči rudy (Vykmánov II). 1956 byl přesunut na Příbramsko (Vojna, Bytíz). Pracoval opět jako lamač. Při příchodu na tábor Vojna prodělal hned v únoru čtyřicet dní korekce, kterou si „vysloužil“ za údajné přípravy útěku. Během věznění mu zemřeli rodiče. Díky MUDr. Každanovi se dostal na povrch a začal postupně pracovat i ve svém oboru, jako elektrikář. Amnestie 1960 ho minula, ale stále více se i ve vězení věnoval své profesi. Díky tomu se 1961 dostal na Technické oddělení MV v Praze na Pankráci, kde mohl pracovat na zlepšovacích návrzích. Propuštění se dočkal roku 1962. Neměl se kam vrátit. Nastoupil do uranových dolů v Příbrami, kde pracoval jako elektrikář až do odchodu do důchodu.

<https://www.skautskyinstitut.cz/stories/frantisek-zahradka-1930/>; <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/film-frantisek-zahradka-muz-urceny-k-likvidaci/>

Skaut, postrach totalit viz zde: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie-cs/210452801400031/>